

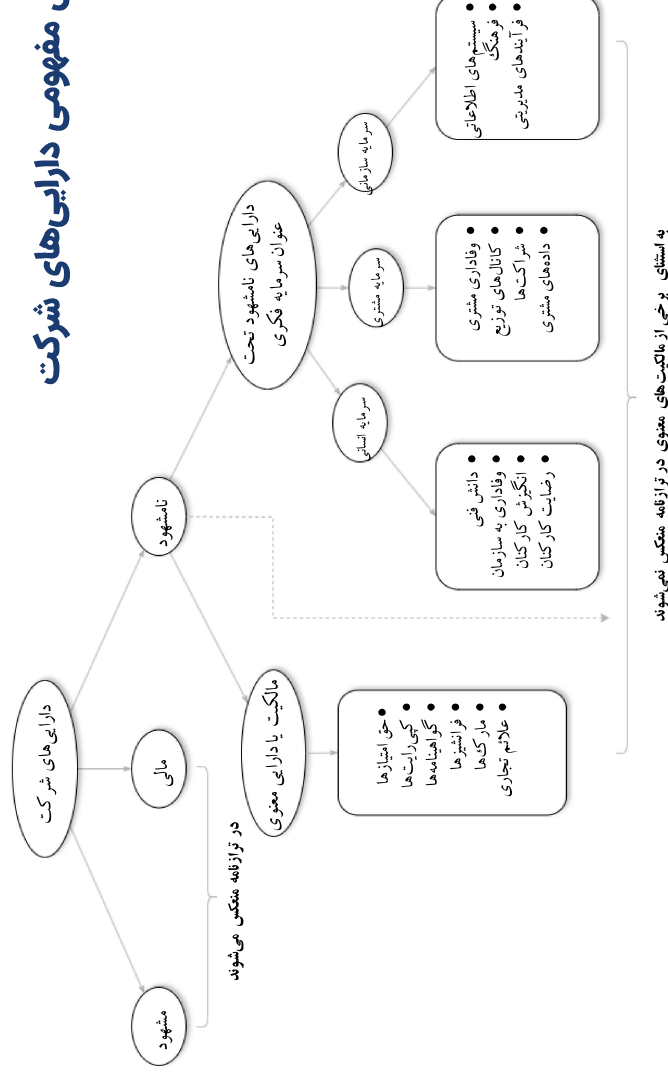
دارایی‌های نامشهود برون ترازنامه‌ای

با اطمینان نظر به ظهور اقتصاد مبتنی بر دانش و تغییرات حاصل شده در ماهیت فعالیت شرکت‌ها در سطح تجارت جهانی، امروزه دارایی‌های نامشهود برون ترازنامه‌ای به عنوان یکی از ارکان اساسی شرکت جهت ایجاد بازدهی تلقی می‌گردد. در این میان، حسابداری سنتی به اندازه‌گیری ترازنامه‌های دارایی ملموس اکتفا می‌کند و قادر به محاسبه ارزش واقعی شرکت‌ها نیست. دارایی‌های نامشهود برون ترازنامه‌ای می‌توانند از طریق هدایت و مدیریت دارایی‌های نامشهود برون ترازنامه‌ای، تکنیک‌های سازمانی، مهارت‌های حرفه‌ای، روابط مشتریان و تجارب، منجر به ایجاد مزیت رقابتی در بازار و بهبود عملکرد شود. بی‌توجه به شناخت، اندازه‌گیری و درک ارزش اجزای مرتبط با دارایی‌های نامشهود برون ترازنامه‌ای می‌تواند منجر به تصمیم ناکارآمد سرمایه‌گذاری در فرآیند تصمیم‌گیری شود. از این رو، سنجش و ارزیابی دارایی‌های نامشهود برون ترازنامه‌ای می‌تواند نقش به‌سزایی در فرآیند تصمیم‌گیری داشته باشد.

صادق حاجی میهماندوستی
مدیر مالی

مدل مفهومی دارایی‌های شرکت

به استثنای برخی از مالکیت‌های معنوی در ترازنامه منعکس نمی‌شوند.

بر اساس مدل مفهومی فوق داریی‌ها به سه دسته کلی تقسیم می‌شوند:

۲- داریی‌های مشهود

۱- داریی‌های مالی

۳- داریی‌های نامشهود.

داریی‌های مالی و مشهود با توجه به ساختار مالی و فرآیند تحصیل آن در ترازنامه منعکس شده و نحوه تحصیل و طبقه‌بندی آن مشخص می‌باشد. حال داریی‌های نامشهود در مدل مفهومی فوق به دو دسته کلی یعنی مالکیت یا داریی معنوی و سایر داریی‌های نامشهود طبقه‌بندی می‌شود. داریی‌های معنوی یا مالکیت به‌مانند حقوق امتیازها، کپی‌رایت‌ها، گواهی‌نامه‌ها، فرانشیزها، مارک‌ها و علائم تجاری، اغلب در ترازنامه مالی شرکت‌ها منعکس نمی‌شوند، اما می‌توانند تأثیر فراوانی بر عملکرد مالی و فعالیت سازمان داشته باشند.

دسته سوم در مدل مفهومی فوق داریی‌های نامشهود تحت عنوان سرمایه فکری را شامل می‌شود که در ترازنامه منعکس نمی‌گردد. اکثر کشورهای دنیا در حال استفاده از روش‌های سنتی حسابداری مالی هستند که سال‌ها پیش برای یک محیط کسب و کار مبتنی بر کارهای یدی و داریی ملموس مثل تجهیزات و ساختمان ایجاد شده‌اند، درحالی‌که محیط کسب و کار مبتنی بر دانش نیازمند، مدلی است که داریی‌های ناملموس جدید سازمانی مثل دانش و شایستگی نیروی انسانی، نوآوری، فرهنگ سازمانی، سیستم و فرآیندها، ساختار سازمانی و غیره را در برگیرد. به نظر می‌رسد گزارش‌های حسابداری سنتی به‌طور ناقص ارزش حقیقی به‌وجودآمده در شرکت را نشان می‌دهد. شکاف ایجاد شده بین ارزش دفتری و بازار در بسیاری از شرکت‌ها از جمله نارسایی سیستم حسابداری سنتی در تقویم و انعکاس ارزش سرمایه فکری بوده موجب بروز اختلاف شده است.

انتخاب مدل یا راهکار در ارزش‌گذاری داریی‌های نامشهود برون‌ترانامه‌ای می‌توان کمک فراوانی از ارزش شرکت و همچنین اختلاف بین ارزش دفتری و ارزش بازار را برای بهره‌برداری ذینفعان تسهیل نماید که در مباحث بعدی با مدل‌های ارزش‌گذاری می‌توان موضوع را بررسی و تأثیر آن بر ترازنامه و وضعیت شرکت را مورد بررسی قرار داد.